

11.2.2026

Dnro 194/03.04.04.00.04/2025

Valittaja Step Systems Oy

Vastapuoli Simon kunta

Asia Hankinta-asia

Päätös, josta valitetaan

Simon kunnan kunnanhallituksen hankintapäätös 31.3.2025 § 92

Asian tausta

Simon kunta (jäljempänä myös hankintayksikkö) on ilmoittanut 28.2.2025 julkaistulla EU-hankintailmoituksella avoimella menettelyllä toteutettavasta Simon yhtenäiskoulun teknisen työn tilojen laitteita koskevasta tavarahankinnasta. Hankinta on jaettu kahteen osa-alueeseen: 1) puuntyöstökoneet ja laitteet sekä 2) metallintyöstökoneet ja laitteet.

Simon kunnan kunnanhallitus on 31.3.2025 tekemällään hankintapäätöksellä § 92 valinnut erään tarjoajan tarjouksen hankinnan molemmissa osa-alueissa.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on hankintayksikön ilmoituksen mukaan ollut 180.000 euroa.

Markkinaoikeus on 24.6.2025 antamallaan välipäätöksellä numero 334/2025 sallinut valituksenalaisen hankintapäätöksen täytäntöönpanon.

Hankintayksikkö ja voittanut tarjoaja ovat allekirjoittaneet hankintasopimuksen 27.6.2025.

Asian käsittely markkinaoikeudessa

Valitus

Vaatimukset

Step Systems Oy on vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa valituksenalaisen hankintapäätöksen, kieltää hankintayksikköä jatkamasta virheellistä hankintamenettelyä ja velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä. Valittaja on toissijaisesti vaatinut, että markkinaoikeus määrää hankintayksikön maksamaan sille hyvitysmaksuna 21.300 euroa. Lisäksi valittaja on vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen arvonalisäverottomat oikeudenkäyntikulut 17.600 eurolla lisättynä oikeudenkäyntimaksun määrällä viivästyskorkoineen.

Valittaja on vielä vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön antamaan valittajalle salaamattomana voittaneen tarjoajan tarjouksen liitteinä olleet tuotetietoasiakirjat, palvelukuvauksen käytönopastussuunnitelmaa koskevilta osin sekä hintalomakkeen siten, että mahdolliset yksikköhinnat voidaan salata.

Perustelut

Valituksenalainen hankintapäätös on hankintasäännösten vastainen, sillä hankintayksikön olisi tullut sulkea voittaneen tarjoajan tarjouskilpailusta kummassakin hankinnan osa-alueessa tarjouspyynnön vastaisena. Valittajan hankintayksiköltä saamien voittaneen tarjoajan tarjoustietojen ja julkisista lähteistä saatavilla olevien tietojen perusteella voittaneen tarjoajan tarjoukseen sisältyneet tuotteet eivät ole täyttäneet tarjouspyynnössä asetettuja tuotteita koskevia vaatimuksia.

Tarjouspyynnössä on hankinnan osa-alueessa 1 vaadittu, että tarjottavan tasohöylän paino on vähintään 700 kilogrammaa. Hankintayksikkö on tarjouspyyntöä koskevassa lisäkirjeessä vahvistanut, että tätä kevyempiä tasohöyliä ei hyväksytä. Voittaneen tarjoajan tarjoaman tasohöylämallin julkisista tuotetiedoista ilmenee, että sen paino on 650 kilogrammaa.

Tarjouspyynnössä on hankinnan osa-alueessa 2 vaadittu tarjottavalta pylväsporakoneelta pöydän ja moottoriyksikön korkeussäätöä sekä karanopeutta noin välillä 105–3500. Voittaneen tarjoajan tarjoamassa tuotemallissa moottoriyksikköä ei voi korkeussäätää ja lisäksi karanopeusalue on edellytettyä pienempi.

Tarjouspyynnössä on hankinnan osa-alueessa 2 vaadittu kaasuhitsauslaitteiden osalta tarjottavaksi kaasuhitsauspoltinta letkuineen. Voittaneen tarjoajan tarjoama tuote on vaadittuun tuotteeseen nähden täysin eri käyttötarkoitukseen suunniteltu ja tarkoitettu tuote, jolla ei voi kaasuhitsata.

Tarjouspyynnössä on hankinnan osa-alueessa 2 vaadittu tarjottavalta nestekaasuahjolta tiettyä tulipesän kokoa. Voittaneen tarjoajan tarjoamassa tuotteessa tulipesä on eri kokoinen kuin tarjouspyynnössä on vaadittu.

Tarjouspyynnössä on hankinnan osa-alueessa 2 vaadittu tarjottavaksi matalalämpövaluysikköä. Voittaneen tarjoajan tarjoama tuote on täysin eri käyttötarkoitukseen suunniteltu ja soveltuva tuote, jota ei ole tarkoitettu metallin valamiseen.

Valittaja on sijoittunut tarjouskilpailussa toiseksi ja olisi virheettömässä menettelyssä voittanut tarjouskilpailun hankinnan molemmissa osa-alueissa.

Voittaneen tarjoajan tuotetietoliitteiden salassapidolle ei ole asianosaisena olevaan valittajaan nähden perusteita. Tavanomaiset ja julkisista lähteistä saatavilla olevat tuote-esitteet ja tuotetiedot eivät voi olla voittaneen tarjoajan liikesalaisuuksia. Mikäli valittaja ei saa vaadittuja tietoa, sillä ei ole todellista mahdollisuutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Vastine

Vaatimukset

Simon kunta on vaatinut, että markkinaoikeus hylkää valituksen ja velvoittaa valittajan korvaamaan sen arvonnäisäverottomat oikeudenkäyntikulut 16.985 eurolla viivästyskorkoineen.

Simon kunta on lisäksi vaatinut, että markkinaoikeus hylkää valittajan vaatimuksen tiedon antamisesta asiakirjasta.

Perustelut

Hankintayksikkö on menetellyt hankintasäännösten mukaisesti, kun se on valinnut voittaneen tarjoajan tarjouksen kummassakin hankinnan osa-alueessa.

Vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella tarjouksia arvioidaan vain ja ainoastaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle, eikä valittajan markkinaoikeudessa esittämällä asiakirjoilla, jotka eivät ole peräisin voittaneen tarjoajan tarjouksesta, ole merkitystä asian arvioinnissa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintayksiköllä on oikeus luottaa siihen, että tarjoajan tarjous on tarjouspyynnön mukainen.

Voittaneen tarjoajan tarjouksen tuotetietoliitteestä on ilmennyt, että tarjottu tasohöylä täyttää vähimmäispainovaatimuksen. Voittaneen tarjoajan tarjous on siten täyttänyt tarjouspyynnön vaatimukset hankinnan osa-alueessa 1.

Voittaneen tarjoajan tarjouksesta tai sen tuoteliitteestä ei ole käynyt miltään osin ilmi, etteikö pylväsporakone täyttäisi moottoriyksikön korkeussäädettävyyteen liittyvää vaatimusta. Pylväsporakoneen karanopeuden alarajan osalta voittaneen tarjoajan tarjoama tuote on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimuksen suoraan,

koska sitä voi käyttää hiljaisemmalla nopeudella kuin on vaadittu. Tarjouspyynnössä ei ole asetettu ehdottomana vaatimuksena sitä, että karanopeuden ylärajan tulisi olla 3500. Tarjouspyynnössä on karanopeutta koskevassa vaatimuksessa käytetty noin-sanaa ja sillä on viitattu siihen, että tarjoaja on voinut tarjota myös sellaista tuotetta, jonka karanopeuden yläraja on jonkin verran enemmän tai vähemmän kuin 3500.

Voittaneen tarjoajan tarjouksesta tai kyseisen tuotteen tuote-esitteestä ei ole käynyt miltään osin ilmi, etteikö kaasuhitsauslaitteiden osalta tarjottu tuote olisi vaaditun mukainen kaasuhitsauspoltin ja etteikö se täyttäisi sille asetettuja vaatimuksia.

Voittaneen tarjoajan tarjoaman nestekaasuahjon osalta on huomioitava, että tarjouspyynnön liitteenä olevan hankintasopimusluonnoksen mukaan hankintayksiköllä on oikeus hyväksyä laitteissa vähäisiä laatupoikkeamia. Tällöin toimittaja on kuitenkin velvollinen suorittamaan hankintayksikölle hinnanalennusta sopimuksessa tarkemmin määritellyin ehdoin. Näin ollen hankintayksikkö on voinut hyväksyä voittaneen tarjoajan tarjoaman tuotteen tarjouspyynnön mukaisena, vaikka tulipesän koko on hyvin vähäisessä määrin poikennut vaaditusta.

Voittaneen tarjoajan tarjouksesta tai kyseisen tuotteen tuote-esitteestä ei ole käynyt miltään osin ilmi, etteikö matalalämpövaluysikön osalta tarjottu tuote täyttäisi tarjouspyynnön vaatimuksia.

Voittaneen tarjoajan tarjous on siten täyttänyt tarjouspyynnön vaatimukset myös hankinnan osa-alueessa 2.

Valittajalla ei ole oikeutta pyytämiinsä voittaneen tarjoajan tarjouksen sisältämiin liikesalaisuuksina salassa pidettäviin asiakirjoihin. Tiedon antamatta jättäminen on välttämätöntä salassapitosäännöksissä tarkoitetun edun suojaamiseksi eikä se vaaranna oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista. Tietojen antaminen aiheuttaisi voittaneelle tarjoajalle huomattavaa vahinkoa kilpailuedun heikentymisen muodossa ja vahingoittaisi sen mahdollisuuksia menestyä tulevilla tarjouskilpailuissa. Oikeudenkäynti ei voi muodostua valittajan keinoksi saada tietoonsa kilpailijan liikesalaisuuksia. Asia tulee asianmukaisesti selvitetynsi sillä, että markkinaoikeus tutustuu salassa pidettävää tietoa sisältäviin asiakirjoihin. Lisäksi valittaja itsekin on pitänyt vastaavia omia asiakirjojaan liikesalaisuutena salassa pidettävinä.

Muut kirjelmät

Valittaja on esittänyt, että vaikka hankintayksiköllä on oikeus luottaa tarjoajan tarjouksessa esitettyyn, on hankintayksiköllä epäselvissä tilanteissa velvollisuus selvittää ja varmistaa tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus.

Hankintayksikön toteamus voittaneen tarjoajan tarjoaman tasohöylän painosta on ristiriidassa valittajan asiassa esittämien tuote-esitteiden kanssa. Koneen painoksi ymmärretään aina peruskoneen paino, eikä sitä voi tapauskohtaisesti kasvattaa esimerkiksi lisävarusteilla tai lisäpainoilla.

Voittaneen tarjoajan tarjoamassa pylväsporakoneessa on pöydän korkeussäätö hammastangolla, mutta ei vaaditulla tavalla moottoriyksikön korkeussäätöä hammastangolla. Hankintayksikkö on myöntänyt, että voittaneen tarjoajan tarjoaman pylväsporakoneen karanopeus ei vastaa tarjouspyynnössä vaadittua.

Hankintayksikkö on myös myöntänyt, etteivät voittaneen tarjoajan tarjoaman nestekaasuahjon tulipesän mitat täytä tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia. Nestekaasuahjon tulipesän poikkeavat mitat eivät ole hankintayksikön vetoaman hankintasopimusluonnoksen laatupoikkeamia koskevan kohdan tarkoittamia pieniä esteettisiä poikkeamia. Jos tulipesän poikkeavat mitat ovat olleet havaittavissa tarjoustiedoista, olisi hankintayksiköllä ollut erityinen syy varmistua kaikista tarjoajan tuotteiden ominaisuuksista.

Valittajan tarjoama matalalämpövaluysikkö osoittaa, että vaadittu tuote on täysin erilainen rakenteeltaan kuin voittaneen tarjoajan tältä osin tarjoama kiertoilmauuni, jossa ei ole valumetallisäiliötä.

Hankintayksikkö ei ole yksilöinyt mitä liikesalaisuuksia valittajan vaatimat tarjousasiakirjat sisältävät. Tietojen antaminen vain markkinaoikeudelle ei ole riittävää, koska teknisiin tuotteisiin liittyvä tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi edellyttää usein alan teknistä tietämystä, jotta huomiota voidaan kiinnittää oikeisiin asioihin voittaneen tarjoajan esitteissä ja tuotetiedoissa. Valituksessa esitettyjen tuotteiden perusteella on epäiltävissä, että voittaneen tarjoajan tarjous on sisältänyt muitakin tarjouspyynnön vastaisia tuotteita.

Hankintayksikkö on esittänyt, että valittajan tarjous olisi virheettömässä menettelyssä tullut sulkea tarjouskilpailusta hankinnan osa-alueessa 1, koska se on ollut seuraavilta osin tarjouspyynnön vastainen.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuotekortista ilmenee, että valittajan tarjoama oikohöylä ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä asetettua tehovaatimusta vähintään 5 kilowatista. Tuotekortista ilmenee lisäksi, että oikohöylään on saatavissa lisävarusteena erillisen tilauksen perusteella tehokkaampi 7 kilowatin moottori. Tarjouksesta ei ole kuitenkaan käynyt ilmi, paljonko oikohöylä maksaisi tällä moottorilla.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama laikka- ja nauhahiomakone ei ole mitoiltaan täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua vaatimusta noin 610 x 800 x 1380 millimetriä, vaan se on pituudeltaan, leveydeltään ja korkeudeltaan vaadittua suurempi.

Valittajan tarjous olisi virheettömässä menettelyssä tullut sulkea tarjouskilpailusta myös hankinnan osa-alueessa 2, koska se on ollut seuraavilta osin tarjouspyynnön vastainen.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama sikkikone ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua painovaatimusta noin 50 kilogrammasta, vaan se on ollut tätä kevyempi. Lisäksi tuote-esitteen mukaan tarjotun tuotteen työstösyvyys eli kitasyvyys on ollut liian suuri vaadittuun noin 200 millimetrin kitasyvyyteen nähden.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama vipuleikkuri ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua terien pituutta koskevaa vaatimusta 150 millimetristä, koska valittajan tuotteessa terien pituus on vaadittua pidempi.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama induktiokuumennin ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua tehovaatimusta, koska tarjotun tuotteen enimmäisteho on ollut vaadittua huomattavasti pienempi.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama matalalämpövaluysikkö ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua vaatimusta lämpötilavalmista, koska tarjotussa tuotteessa lämpötilavaihtoehtoja on vain kaksi ja korkein niistä on matalampi kuin tarjouspyynnössä mainittu enimmäislämpötila.

Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenee, että valittajan tarjoama raepuhalluskaappi ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua vaatimusta ”sisämitta noin 750x600x600”, koska tarjotun tuotteen työtilan mitat eli sisämitta on leveyden osalta merkittävästi vaadittua suurempi.

Valittajalla ei ole oikeutta hyvitysmaksuun, koska voittaneen tarjoajan tarjous on ollut tarjouspyynnön mukainen. Lisäksi edellä esitetyn perusteella valittajalla ei olisi ollut todellista mahdollisuutta voittaa tarjouskilpailua edes siinä tilanteessa, että voittaneen tarjoajan tarjous olisi tullut sulkea tarjouskilpailusta. Koska valittajan tarjous ei olisi voinut tulla valituksi tarjouskilpailun voittajaksi kummassakaan osa-alueessa, valittajalla ei ole oikeudellista intressiä saada markkinaoikeuden kannanottoa siitä, onko voittaneen tarjoajan tarjous ollut tarjouspyynnön mukainen.

Mahdollisen hyvitysmaksun määrän tulee olla enintään 2.500 euroa.

Valittaja on esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjoukseen ei ole sisällynyt tarjouspyynnössä edellytettyä käytönopastusta koskevaa alustavaa suunnitelmaa. Lisäksi voittaneen tarjoajan tarjouksessa on asetettu tarjouspyynnöstä poikkeava ehto, jonka mukaan koneiden ja turvalaitteiden käyttöönottotarkastuksesta laskutetaan lisähinta, jos käyttöönottotarkastus tulee suoritettavaksi erillisellä käynnillä. Hankintayksikön on voitava vertailla tarjouksia yhtenäisin perustein. Voittaneen tarjoajan tarjous on ollut näiltäkin osin tarjouspyynnön vastainen.

Valittajan tarjous on kaikilta osin ollut tarjouspyynnön mukainen hankinnan osa-alueessa 1.

Valittaja on tosiasiaa tarjonnut oikohöylää 7 kilowatin moottorilla, mikä ilmenee yksiselitteisesti tarjouksen hintalomakkeesta. Hintalomakkeesta on ilmennyt koneelle annettu yksikköhinta sisältäen 7 kilowatin moottorin ja varusteet.

Laikka- ja nauhahiomakoneen mitoitus on vaadittu tarjouspyynnössä ainoastaan noin-mitoituksena. Valittajan tarjoama kone on sama kuin tarjouspyynnössä

mainittu esimerkkikone. Eroavuus mittojen ilmoittamisessa johtuu siitä, että koneessa on liikkuvia ja kääntyviä osia ja koneen todellinen, kulloinenkin syvyys ja korkeus riippuvat siitä, mihin asentoon liikkuvat osat on asetettu. Valmistajan antamat mitat koskevat ainoastaan yhtä asentoa, kun taas valittajan esitteessä ilmoittamat mitat ovat maksimimittoja kattaen kaikki mahdolliset asennot.

Valittajan tarjous on kaikilta osin ollut tarjouspyynnön mukainen myös hankinnan osa-alueessa 2.

Valittajan tarjoaman sikkikoneen paino (46 kilogrammaa) on poikennut vaaditusta noin-painosta vain vähän. Kun koneen varusteena on tarjottu tuotesitteessä mainittua lukkolaitetta, on kokonaispaino ollut vieläkin lähempänä vaadittua 50 kilogrammaa. Vaikka lukkolaitetta ei huomioitaisi ja kun painovaatimus on ollut vain suuntaa antava ”noin”, eikä käytön kannalta oleellinen tai merkityksellinen, ei muutaman prosentin painoero oikeuta pitämään tarjottua konetta tarjouspyynnön vastaisena. Valittajan tarjoama sikkikone on ollut tarjouspyynnön mukainen myös kitasyvyyden osalta, koska hankintayksikkö on tarjouspyyntöä koskevassa lisäkirjeessä vahvistanut hyväksyvänsä myös mallin, jossa kitasyvyys on 270 millimetriä.

Valittajan tarjoama vipuleikkuri on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimuksen terien pituudesta. Terien pituudella tarkoitetaan yleisesti leikkauspituutta, jonka suuruudeksi hankintayksikkö on määritellyt 150 millimetriä. Leikkurien kohdalla määritelmä leikkauspituus käsitetään alalla yleisesti vähimmäispituutena, jolla määritetään leikkurin haluttu kokoluokka. Leikkauspituus 150 millimetriä ei tarkoita sitä, että leikkurilla voisi leikata ainoastaan tämän pituisia kappaleita, vaan tällä sekä muillakin leikkureilla voidaan leikata minkä tahansa pituisia kappaleita. Leikkauspituudella tarkoitetaan ainoastaan sitä, kuinka pitkän pituuden leikkuri leikkaa yhdellä vivun liikkeellä.

Valittajan tarjoama induktiokuumennin on ollut optiotuote, jota ei ole ollut pakko tarjota. Valittaja on valinnut optiotuotteeksi lähinnä vastaavaan tuotteen.

Valittajan tarjoama matalalämpövaluysikkö on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimuksen ”lämpötila valittavissa 150°C – 350°C metallityypin mukaan”. Valittajan tarjoaman tuotteen lämpötilat kahden eri metallityypin mukaan ovat 150 astetta ja 250 astetta asettuen näin tarjouspyynnön vaatimuksena olevaan lämpötila-alueeseen. Vaatimuksessa ei mainita, eikä edellytetä, että lämpötilan tulisi olla esimerkiksi portaattomasti säädettävissä, eikä sitäkään, että lämpötilan tulisi ulottua ylärajaan 350 asteeseen saakka.

Valittajan tarjoama raepuhalluskaappi on täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetetun sisämittavaatimuksen, koska hankintayksikkö on tarjouspyyntöä koskevassa lisäkirjeessä vahvistanut hyväksyvänsä myös mallin, jossa sisämitta on sama kuin valittajan tarjoamassa mallissa.

Hankintayksikkö on esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjouksen liitteenä olevien etukirjeen ja palvelukuvauksen sisältö osoittaa, että voittaneen tarjoajan tarjous on sisältänyt kaikki tarjouspyynnössä vaaditut käytönopastuksen

tehtävät ja tarjoaja on siten antanut vaaditun alustavan suunnitelman käytönopastuksesta. Valittajan vetoaman käyttöönottotarkastuksen osalta on tarjouspyynnön ja sen liitteenä olleen hankintasopimusluonnoksen perusteella ollut selvää, että käyttöönottotarkastus on asetettu tilaajan velvoitteeksi, ei toimittajan. Koska käyttöönottotarkastusta ei ole tarjouspyynnössä kuvattu toimittajan vastuulle kuuluvaksi, ei voittaneen tarjoajan tarjousta voi pitää myöskään käyttöönottotarkastusta koskevan maininnan osalta tarjouspyynnön vastaisena.

Mikäli valittajan tarjoaman oikohöylän hintaan olisi sisältynyt tehokkaampi moottori, ei valittaja olisi lisännyt omaan tarjoukseensa sisältyvään tuotekorttiin ehtoa siitä, että tällainen moottori on tilattava erikseen lisävarusteena. Tuotekortista on siten ilmennyt, että tarjouspyynnön tehovaatimus ei täyty.

Valittaja ei ole laikka- ja nauhahiomakoneen osalta tarjonnut esimerkkikonetta vaan eri koneen, joka on hankintayksikölle liian suuri.

Valittajan tarjoaman sikkikoneen tuotekortista ilmenee selkeästi, että valittajan viittaama ”lukkolaite” eli käytännössä hyvin pieni lukko on sisältynyt koneeseen varusteena. Tämän jälkeen tuotekortissa on esitetty tuotteen tekniset tiedot, joissa on muun ohella todettu, että koneen paino on 46 kilogrammaa. Kyseisen lukkolaitteen paino on siten sisältynyt ilmoitettuun painoon 46 kilogrammaa. Valittajan tarjoaman tuotteen paino 46 kilogrammaa ei mahdu sanan ”noin” tarkoittaman vaihteluvälin sisään. Näin merkittävä painoero tekee tuotteesta vaarallisemman käyttää, koska tuote on vähemmän tukeva.

Vipuleikkurilta vaaditun terien pituuden osalta ei kyseessä olevalla alalla tai muutoinkaan tarkoiteta valittajan esittämää leikkauspituutta, eikä tarjouspyynnössä ole todettu, että leikkauspituuden tulisi olla 150 millimetriä, vaan terien pituuden on tullut olla 150 millimetriä. Terien pituudelle asetetulla vaatimuksella on ollut hankintayksikölle ja kyseisen tuotteen turvalliselle käytölle olennainen merkitys.

Alan ammattimaisten toimijoiden on tullut ymmärtää matalalämpövaluysikköä koskeva lämpötilavaatimus siten, että tuotteessa tulee voida käyttää vähintään 150 asteen lämpötilaa ja myös 350 asteen lämpötilaa sekä mitä tahansa näiden välillä. Valittajan tuotteessa on vain kaksi lämpötilavaihtoehtoa eli sitä ei voida käyttää edes asteilla 151–249.

Valittajan tarjoamien tuotteiden hyväksyminen olisi ollut syrjivää sellaisia potentiaalisia tarjoajia kohtaan, joilla olisi ollut tarjota vastaavanlainen tuote, mutta jotka tarjouspyynnön ehtojen perusteella eivät ole jättäneet tarjoustaan.

Valittaja on esittänyt muun ohella, että asettamalla erillisen lisähinnan käyttöönottotarkastukselle, jos sellaiseen joudutaan osallistumaan erillisellä käynnillä, on voittajan tarjouksessa asetettu hankintasopimusluonnoksen ja siten tarjouspyynnön vastainen lisäehto, lisähinta tai hintavarauma. Oikohöylää koskeva ja valittajan tarjoukseen liitetty tuotekortti on valittajalla yleisesti käytössä. Tarjouspyyntöasiakirjoissa ei ole edellytetty tuotekorttia, joka olisi laadittu pelkästään tähän hankintaan. Tuotekortti on vain vahvistanut, että tarjottu kone on saatavilla myös vaaditulla moottorilla.

Matalalämpövaluysikön osalta on huomioitava, että tarjouspyyntöasiakirjoissa ei vaadita useampaa metallityyppiä, vaan yksikin metallityyppi riittäisi. Tämäkin tukee sitä, että tarjouspyyntöasiakirjoissa ei vaadita lämpötilan portaaton säädettävyyttä.

Hankintayksikkö on antanut lausuman.

Markkinaoikeuden ratkaisu

Pääasiaratkaisun perustelut

Asian tarkastelun lähtökohdat ja oikeusohjeet

Asiassa on valittajan esittämän perusteella ensin arvioitava, onko voittaneen tarjoajan tarjous ollut tarjouspyynnön vastainen. Ottaen huomioon, että valittajan tarjous on asiassa esitetyn vertailutaulukon mukaan sijoittunut tarjousten vertailussa toiselle sijalle, asiassa on vielä tarvittaessa osana mahdollista seuraamusharkintaa arvioitava valittajan tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (hankintalaki) 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 104 §:n 2 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavarat, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

Hankinta-asiakirjat keskeisiltä osin

Hankintayksikkö on pyytänyt tarjouksia koulun käsityön opetuksessa tarvittavista teknisen työn koneista ja laitteista. Hankinta on jaettu kahteen osaan, joista osa 1 on koskenut puuntyöstökoneita ja laitteita ja osa 2 metallintyöstökoneita ja laitteita.

Tarjouspyynnön kohdassa 2 ”Sopimuksen kohde” on todettu, että kaikki kalusteet ja varusteet toimitetaan paikoilleen asennettuina ja kaikin osin käyttövalmiina.

Tarjouspyynnön kohdassa 4.1.1 ”Käytönopastus” on todettu seuraavaa:

”Käytönopastusta on annettava tilaajan määrittämille henkilöille vähintään kolmena erillisenä tilaisuutena. Tilaisuuksien kesto paikan päällä yhteensä vähintään 15 tuntia. Käytönopastuksesta on laadittava alustava suunnitelma, joka liitetään tarjoukseen.”

Tarjouspyynnön kohdan 5 ”Tarjouksen jättäminen” mukaan tarjous on tullut jättää määräaikaan mennessä ja liitteenä on tullut olla muun ohella täytetty tarjouslomake, täytetty hintalomaketaulukko, käytönopastuksen alustava suunnitelma ja tuoteryhmittelyn mukaisesti eritelty kattavat tuotetiedot ja kuvat koneista, laitteista varusteista ja kalusteista.

Tarjouspyynnön liitteenä 3 oleva hintalomake on sisältänyt kaksi välilehteä, joista ensimmäisellä on kuvattu hankittavat puuntyöstökoneet ja laitteet (kohdat 1–24) ja toisella metallin työstökoneet ja laitteet (kohdat 29–53). Välilehdet ovat sisältäneet otsikon ”Ominaisuudet ja vaatimukset” ja muun ohella sarakkeet ”kone, laite”, ”määrä”, ”teho”, ”rakenne, koko”, ”suojaus, turvallisuus”, ”ominaisuudet” ja ”varusteet”. Hintalomakkeessa on ollut muun ohella seuraavat tiedot:

Kohta 6 on koskenut tasohöylää, jonka rakenteen ja koon osalta on todettu muun ohella ”paino vähintään 700kg”.

Kohta 46 on koskenut nestekaasuahjoa, jonka rakenteen ja koon osalta on todettu muun ohella ”tulipesän koko (p + s + k) 310 x 230 x 100”.

Kohta 51 on koskenut matalalämpövaluyksikköä, jonka ominaisuuksien osalta on todettu muun ohella ”termostaattiohjattu, lämpötila valittavissa 150°C – 350°C metallityypin mukaan”.

Tarjouspyynnön liitteenä 1 olleen hankintasopimusluonnoksen kohdassa 3 on todettu muun ohella seuraavaa:

”Sopimukseen sisältyy laitteiden toimitus sekä kokoaminen ja asentaminen käyttövalmiiksi Tilaajan kohteessa.”

Hankintasopimusluonnoksen kohdassa 6 on todettu muun ohella, että laitteiden tulee täyttää tarjouspyynnössä liitteineen esitetyt vaatimukset, olla toimittajan tarjouksen mukaisia, sekä soveltua käyttötarkoitukseensa teknisen työn laitteina.

Hankintasopimusluonnoksen kohdassa 7 on todettu muun ohella seuraavaa:

”Toimittaja vastaa Sopimuksen kohteena olevien laitteiden, niiden osien ja materiaalien tuhoutumisesta, vahingoittumisesta ja katoamisesta Tilaajasta riippumattomasta syystä siihen asti, kun laitteet on luovutettu tämän Sopimuksen mukaisesti käyttövalmiiksi asennettuina Tilaajalle ja Tilaaja on suorittanut tämän Sopimuksen mukaisesti tarkastanut laitteet.

Vaaranvastuu siirtyy Tilaajalle silloin, kun laitteet on luovutettu Tilaajalle ja Tilaaja on tarkastanut tuotteiden määrän ja laadun.”

Hankintasopimusluonnoksen kohdassa 8 ”Laitteiden virhe” on todettu muun ohella seuraavaa:

”Tilaajalla on oikeus tarkistaa toimitettavien laitteiden määrä ja laatu ennen laitteiden toimittamista Tilaajan kohteeseen Toimittajan toimipisteessä Tilaajan erillisestä pyynnöstä. Tilaaja ja Toimittaja sopivat laitteiden tarkistamisen käytännön järjestämisestä erikseen.

Tilaaja tarkistaa laitteiden määrän ja laadun sen jälkeen, kun laitteet on toimitettu Tilaajan kohteeseen ja saatettu käyttökuntoon.

[—]

Tilaaja voi hyväksyä laitteet, joissa on vähäisiä laatupoikkeamia. Laatupoikkeamilla tarkoitetaan pieniä esteettisiä poikkeamia (pienet värvirheet ym.), jotka eivät vaikuta laitteiden käyttöön. Tilaajalla ei ole velvollisuutta hyväksyä tällaisia tuotteita. Mikäli Tilaaja hyväksyy laitteet, joissa on vähäisiä laatupoikkeamia, on Toimittaja velvollinen suorittamaan Tilaajalle hinnanalennusta poikkeamaa vastaavasti.”

Hankintasopimusluonnoksen kohdassa 11 ”Hinta” on todettu seuraavaa:

”Toimitettavien laitteiden hinta on Toimittajan hyväksytyn tarjouksen mukainen. Toimittaja on velvollinen suorittamaan palvelun ja toimitukset tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisessa laajuudessa ilman eri veloitusta. Ylimeneviä kustannuksia ei korvata, ellei niistä ole sovittu erillishintaa tapauskohtaisesti.

Hinta pitää sisällään kaikki tarjouspyynnössä ja sen liiteasiakirjoissa laitteet sekä kaikki Toimittajan vastuulle tämän Sopimuksen perusteella kuuluvat tehtävät (kuljetus ja asennus, asennusvälineet, työnantajan velvollisuudet ym.). Minkäänlaisia hintavaraumia, laskutuslisiä ym. ei hyväksytä.”

Voittaneen tarjoajan tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi

Markkinaoikeus toteaa, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia arvioidaan sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämisen asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjouksen tekemisellä tarjoaja sitoutuu hankinnan toteuttamiseen tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla. Tarjoaja kantaa vastuun tarjouksensa sisällöstä, ja hankintayksiköllä on oikeus luottaa siihen, että tarjoajan tarjouksessaan ilmoittamat tiedot pitävät paikkansa, ellei sillä ole perusteltua syytä muuta epäillä.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että sisällöltään tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen sulkeminen tarjouskilpailusta ei ole ainoastaan hankintayksikön oikeus, vaan hankintayksikkö on tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun turvaamiseksi velvollinen sulkemaan tarjouskilpailusta tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen silloin, kun tarjouksen puutteellisuus tai tarjouspyynnön vastaisuus vaarantaa tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun tarjousvertailussa. Tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen hyväksyminen merkitsee syrjivää kohtelua paitsi muiden tarjouskilpailuun osallistuneiden tarjoajien osalta myös niiden mahdollisten tarjoajien osalta, jotka luottaen siihen, että hankintayksikkö noudattaa tarjouspyynnön ehtoja, ovat jättäytyneet tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Valittaja on esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjoamat tuotteet eivät ole täyttäneet niille tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia.

Valittaja on hankinnan osa-alueen 1 osalta esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjoaman tasohöylämallin julkisista tuotetiedoista ilmenee, että sen paino on 650 kilogrammaa eli alle vaaditun 700 kilogrammaa. Valittajan mukaan koneen painoksi ymmärretään aina peruskoneen paino, eikä sitä voi tapauskohtaisesti kasvattaa esimerkiksi lisävarusteilla tai lisäpainoilla.

Hankintayksikkö on tältä osin esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjouksen tuotetietoliitteestä on ilmennyt, että tarjottu tasohöylä täyttää vähimmäispainovaatimuksen.

Markkinaoikeus toteaa, että hintalomakkeella on edellä kuvatusti edellytetty, että tasohöylän paino on ”vähintään 700kg”. Hintalomake ei ole sisältänyt tarkempaa määräystä siitä, miten paino lasketaan tai mitä siinä otetaan huomioon. Voittanut tarjoaja on tarjonnut tasohöylää ”SCM Formula SP1”. Voittaneen tarjoajan tarjoukseen sisältyvästä ja liikesalaisuutena salassa pidettäväksi ilmoitetusta tuotekuvauksesta ei ole käynyt ilmi toimitettavan tuotteen tarkkaa painoa, vaan painon on todettu olevan riippuvainen koneen varustuksesta ja tuotekuvauksessa on ilmoitettu tieto ”~700”. Tuotekuvauksessa on tämän jälkeen todettu koneen olevan kouluvarustettu. Ottaen huomioon tuotekuvauksessa ilmoitetut tiedot ja voittaneen tarjoajan hintalomakkeessa esitetty sekä hankintayksiköllä oleva oikeus luottaa tarjoajan ilmoittamiin tietoihin, markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö on voinut pitää voittaneen tarjoajan tarjoamaa tasohöylää tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyn painovaatimuksen täyttävänä. Valittajan markkinaoikeudessa esittämä selvitys voittaneen tarjoajan tarjoamien tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta ei ole asiassa merkityksellinen arvioitaessa hankintayksikön menettelyn hankintasäännösten mukaisuutta hankintamenettelyn aikana.

Valittaja on hankinnan osa-alueen 2 osalta esittänyt muun ohella, että voittaneen tarjoajan tarjoama nestekaasuohjon tulipesä ei ole täyttänyt siltä tarjouspyyntöasiakirjoissa vaadittua kokoa.

Hankintayksikkö on tältä osin esittänyt, että tarjouspyynnön liitteenä olevan hankintasopimusluonnoksen mukaan hankintayksiköllä on ollut oikeus hyväksyä laitteissa vähäisiä laatupoikkeamia hankintasopimuksessa mainituin seuraamuksin. Hankintayksikön mukaan se on voinut siten hyväksyä voittaneen

tarjoajan tarjoaman tuotteen tarjouspyynnön mukaisena, vaikka tulipesän koko on hyvin vähäisessä määrin poikennut vaaditusta.

Markkinaoikeus toteaa, että hintalomakkeella on edellä kuvatusti edellytetty nestekaasuahjon tulipesän koolta ”(p + s + k) 310 x 230 x 100”. Voittanut tarjoaja on tarjonnut tuotetta ”Wilhtom 5540”. Voittaneen tarjoajan tarjoukseen sisältyvästä ja liikesalaisuutena salassa pidettäväksi ilmoitetusta tuotekuvauksesta ilmenee muun ohella, että tuotteen ahjon koko on 310 x 310 x 310 millimetriä ja polttoaukko 150 x 110 millimetriä. Edellä mainitut tiedot huomioon ottaen tarjottu tuote ei ole voinut täyttää tulipesän koolle asetettua vaatimusta. Hankintayksikölle olisi tästä syystä tullut syntyä epäily tarjotun tuotteen tarjouspyynnön mukaisuudesta. Myös asiassa hankintayksikön itsensä esittämän mukaan tarjotun tuotteen tulipesän mitat ovat poikenneet vaaditusta. Siltä osin kuin hankintayksikkö on esittänyt, että kyseessä on ollut tarjouspyyntöasiakirjoihin kuuluvassa hankintasopimusluonnoksessa tarkoitettu vähäinen laatupoikkeama, markkinaoikeus toteaa, että kyseisillä laatupoikkeamilla on mainitussa asiakirjassa tarkoitettu vain pieniä esteettisiä poikkeamia, jotka eivät vaikuta laitteiden käyttöön. Tarjottavan nestekaasuahjon tulipesän poikkeavia mittoja ei voida pitää tällaisina poikkeamina.

Edellä todetun perusteella markkinaoikeus katsoo, että voittaneen tarjoajan tarjoama nestekaasuahjo ei ole täyttänyt tarjouspyynnön vaatimusta tulipesän koosta. Hankintayksikön olisi näin ollen pitänyt jo tällä perusteella sulkea voittaneen tarjoajan tarjous tarjouskilpailusta hankinnan osa-alueessa 2. Koska voittaneen tarjoajan tarjous on ollut jo nestekaasuahjon osalta tarjouspyynnön vastainen, asiassa ei ole tarpeen ottaa kantaa tarjouksen muihin tarjouspyynnön vastaisiksi esitettyihin kohtiin hankinnan osa-alueessa 2.

Valittaja on lisäksi esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjoukseen ei ole sisällynyt tarjouspyynnössä edellytettyä käytönopastusta koskevaa alustavaa suunnitelmaa.

Markkinaoikeus toteaa, että tarjouspyynnön mukaan tarjoukseen on tullut liittää alustava suunnitelma käytönopastuksesta. Voittaneen tarjoajan tarjouksen liitteinä olleet ”Etukirje” ja liikesalaisuutena salassa pidettäväksi ilmoitettu ”Palvelukuvaus” ovat sisältäneet tietoa käytönopastuksesta. Ottaen huomioon tarjouspyynnössä tältä osin vaadittu sekä edellä mainituista liitteistä ilmenevät tiedot, markkinaoikeus katsoo, että voittaneen tarjoajan tarjous on täyttänyt tarjouspyynnön vaatimuksen käytönopastuksen alustavasta suunnitelmasta.

Valittaja on vielä esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjouksessa on asetettu tarjouspyynnöstä poikkeava ja sen vastainen ehto, jonka mukaan koneiden ja turvalaitteiden käyttöönottotarkastuksesta laskutetaan lisähinta, jos käyttöönottotarkastus tulee suoritettavaksi erillisellä käynnillä.

Hankintayksikkö on tältä osin esittänyt, että tarjouspyynnön ja sen liitteenä olleen sopimusluonnoksen perusteella käyttöönottotarkastus on asetettu tilaajan velvoitteeksi eikä voittaneen tarjoajan tarjousta voida pitää käyttöönottotarkastusta koskevan maininnan osalta tarjouspyynnön vastaisena.

Markkinaoikeus toteaa, että tarjouspyynnön mukaan hankinnan kohteeseen on kuulunut puun- ja metallintyöstölaitteiden toimittaminen ja asentaminen tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti. Tarjouspyyntöasiakirjoista ei ilmene, että käyttöönottotarkastus sisältyisi hankinnan kohteeseen. Sen sijaan hankintasopimusluonnoksen edellä kuvatuista kohdista ilmenee, että tilaaja tekee käyttöönottotarkastuksen. Voittaneen tarjoajan tarjouksen liitteestä ”Etukirje” on ilmennyt, että tarjoaja voi suorittaa koneiden ja laitteiden käyttöönottotarkastuksen ilman lisäkustannuksia käyttökuntoonlaiton yhteydessä ja lisähinnalla erillisellä käynnillä. Edellä todetun perusteella markkinaoikeus katsoo, että voittaneen tarjoajan tarjousta ei voida pitää tarjouspyynnön vastaisena sen perusteella, että siinä on tarjousasiakirjoissa esitetyn tavoin mahdollistettu tarjoajan osallistuminen käyttöönottotarkastukseen.

Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla hankintayksikkö on voittaneen tarjoajan tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden arvioinnin osalta menetellyt hankinnassaan hankintasäännösten vastaisesti hankinnan osa-alueessa 2. Asiassa on näin ollen harkittava hankintalaissa säädettyjen seuraamusten määräämistä.

Edellä mainittu hankintamenettelyn virheellisyys sekä jäljempänä seuraamusten osalta lausuttu huomioon ottaen asiassa ei ole tarpeen lausua muista hankintamenettelyn virheellisyyttä koskevista väitteistä hankinnan osa-alueessa 2.

Seuraamusten määrääminen

Markkinaoikeus toteaa, että hankintayksikkö ja voittanut tarjoaja ovat 27.6.2025 allekirjoittaneet hankintasopimuksen, joka on koskenut hankinnan kumpaakin osa-aluetta. Näin ollen asiassa tulee arvioitavaksi valittajan vaatima hyvitysmaksun määrääminen.

Hankintalain 154 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan markkinaoikeus voi määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksun asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä.

Hankintalain 155 §:n 1 momentin mukaan hyvitysmaksua määrättäessä otetaan huomioon hankintayksikön virheen tai laiminlyönnin laatu, valituksen kohteena olevan hankinnan tai käyttöoikeussopimuksen arvo ja valittajalle aiheutuneet kustannukset ja vahinko.

Hankintalain 155 §:n esitöiden (HE 108/2016 vp s. 240) mukaan mainittu pykälä vastaa aiemmin voimassa olleen julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 95 §:ssä säädettyä. Kyseistä 95 §:ää koskevissa esitöissä (HE 190/2009 vp s. 69) on tuotu esiin hyvitysmaksun määräämisen edellytyksenä olevan, että hankintamenettelyssä on tapahtunut virhe ja että ilman tätä virhettä valittajalla olisi ollut todellinen mahdollisuus päästä

hankinnan toimittajaksi. Jotta hyvitysmaksu voidaan määrätä, molempien edellytysten tulee täytyä. Hyvitysmaksua voidaan määrätä maksettavaksi sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu. Valittajan on tämä osoitettava.

Hankintayksikkö on edellä todettuun liittyen esittänyt, että valittajan tarjous on ollut tarjouspyynnön vastainen, koska valittaja on kummassakin hankinnan osa-alueessa tarjonnut vaatimustenvastaisia tuotteita.

Markkinaoikeus on edellä katsonut, että hankintayksikkö on menetellyt valittajan esittämien tavoin virheellisesti vain hankinnan osa-alueen 2 osalta eli hankintayksikön olisi pitänyt sulkea vain tältä osin voittaneen tarjoajan tarjous tarjouskilpailusta. Seuraamusharkinnassa on siten tarpeellista arvioida valittajan tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuutta vain hankinnan osa-alueen 2 osalta.

Hankintayksikkö on hankinnan osa-alueen 2 osalta esittänyt muun ohella, että valittajan tarjoama matalalämpövaluysikkö ei ole täyttänyt tarjouspyynnössä tuotteelle asetettua vaatimusta lämpötilavalinnasta, koska tarjotussa tuotteessa lämpötilavaihtoehtoja on vain kaksi ja korkein niistä on matalampi kuin tarjouspyynnössä mainittu enimmäislämpötila.

Valittaja on tältä osin esittänyt, että sen tarjoaman tuotteen lämpötilat kahden eri metallityypin mukaan ovat 150 astetta ja 250 astetta asettuen näin tarjouspyynnön vaatimuksena olevaan lämpötila-alueeseen. Tarjouspyynnön vaatimuksessa ei mainita, eikä edellytetä, että lämpötilan tulisi olla esimerkiksi portaattomasti säädettävissä, eikä sitäkään, että lämpötilan tulisi ulottua ylärajaan 350 asteeseen saakka tai että metallityyppejä olisi useampia.

Markkinaoikeus toteaa, että tarjouspyynnön liitteenä olevassa hintalomakkeessa on edellä todetulla tavalla matalalämpövaluysikköä koskeva vaatimus, jonka mukaan ”termostaattiohjattu, lämpötila valittavissa 150°C – 350°C metallityypin mukaan”. Vaatimuksen perusteella tarjoajille on täytynyt olla selvää, että tuotteessa tulee voida valita vähintään 150 asteen ja korkeintaan 350 asteen lämpötila sekä lämpötiloja tältä väliltä. Valittajan tarjoukseen liitetystä tuote-esitteestä ilmenevän tiedon perusteella valittajan tarjoama tuote ei ole täyttänyt vaatimusta, koska tuotteessa on kaksiasentoisen valintakytkimen avulla ollut valittavana vain 150 ja 250 asteen lämpötilat. Näin ollen valittajan tarjous on ollut mainitulta osin tarjouspyynnön vastainen ja virheettömässä hankintamenettelyssä hankintayksikön olisi tullut sulkea valittajan tarjous tarjouskilpailusta hankinnan osa-alueessa 2.

Hyvitysmaksun määräämisen edellytyksiä tulee edellä todetun mukaisesti arvioida sen perusteella, millaiseksi tarjouskilpailu ja valittajan asema olisi muodostunut virheettömässä menettelyssä. Kysymyksessä olevassa tarjouskilpailussa virheetön hankintamenettely olisi merkinnyt sitä, että myös valittajan tarjous olisi suljettu tarjouskilpailusta tarjouspyynnön ehtoja vastaamattomana hankinnan osa-alueessa 2. Edellä todetun huomioon ottaen asiassa ei ole todettavissa, että valittajalla olisi ollut hankintalain 154 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä. Kun edellytyksiä hyvitysmaksun

määräämiselle ei siten ole, hyvitysmaksun määräämistä koskeva vaatimus on hylättävä.

Tiedon antaminen asiakirjasta

Valittaja on vaatinut saada tiedoksi voittaneen tarjoajan tarjoukseen sisältyneitä tietoja, jotka hankintayksikkö on toimittanut markkinaoikeudelle ja joiden hankintayksikkö on ilmoittanut sisältävän voittaneen tarjoajan liikesalaisuuksia. Kun otetaan huomioon asiassa annettu pääasiaratkaisu ja seuraamusharkinnassa todettu sekä valittajalle jo annetut tiedot, markkinaoikeus katsoo, ettei valittajan pyytämillä tiedoilla ole sellaista merkitystä asian arvioinnissa, että tiedon antamatta jättäminen vaarantaisi oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumisen. Edellä todetun perusteella markkinaoikeus hylkää valittajan vaatimuksen tiedon antamisesta asiakirjasta.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Hankintalain 149 §:n 2 momentin mukaan hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95–101 §:ssä säädetään, ei kuitenkaan 95 §:n 3 momenttia.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Ottaen huomioon edellä todettu valituksen osittainen menestyminen ja hankintayksikön virheellinen menettely, olisi asiassa annetusta ratkaisusta huolimatta kohtuutonta, jos valittaja joutuisi itse vastaamaan kokonaan oikeudenkäyntikuluistaan. Hankintayksikkö on näin ollen velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut markkinaoikeuden kohtuulliseksi harkitsemalla määrällä, joka sisältää markkinaoikeuden oikeudenkäyntimaksun. Vastaavasti hankintayksikkö saa itse vastata oikeudenkäyntikuluistaan.

Lopputulos

Markkinaoikeus hylkää Step Systems Oy:n vaatimuksen tiedon antamisesta asiakirjasta.

Markkinaoikeus hylkää valituksen pääasian osalta.

Markkinaoikeus velvoittaa Simon kunnan korvaamaan Step Systems Oy:n oikeudenkäyntikulut 8.000 eurolla viivästyskorkoineen. Viivästyskorkoa on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antamisesta.

Markkinaoikeus hylkää Simon kunnan vaatimuksen oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta.

Muutoksenhaku

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 165 §:n mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n 1 momentin nojalla markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Valitusosoitus on liitteenä.

Puheenjohtaja Ville Parkkari

Asian ovat yksimielisesti ratkaisseet markkinaoikeustuomarit Ville Parkkari, Riikka Pirttisalo ja Teemu Matikainen.

Tämä asiakirja on sähköisesti varmennettu tuomioistuimen asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Step Systems Oy, tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, oikeudenkäyntimaksu 2.440 euroa

Simon kunta, tavallisena sähköisenä tiedoksiantona

VALITUSOSOITUS (hankinta-asiat)

Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kuitenkin päätökseen, jolla markkinaoikeus on määrännyt hankintayksikön maksamaan valtiolle seuraamusmaksun, saa hakea muutosta valituslupaa pyytämättä valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen**.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta markkinaoikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** markkinaoikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tavallinen sähköinen tiedoksianto

Jos päätös on toimitettu tavallisena sähköisenä tiedoksiantona sähköpostitse, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos päätös on toimitettu tavallisena sähköisenä tiedoksiantona hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä asiointipalvelussa, jollei muuta näytetä.

Todisteellinen sähköinen tiedoksianto

Jos päätös on toimitettu todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona turvasähköpostilla, päätös katsotaan annetun tiedoksi ja päätös noudetuksi markkinaoikeuden osoittamalta yhteydeltä, kun päätöksen sisältämälle turvasähköpostipalvelimelle kirjautumisesta on saapunut markkinaoikeudelle järjestelmän automaattisesti lähettämä kuittaus.

Jos päätös on toimitettu todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa, tiedoksisaantipäivä on päivä, jolloin asiakirja on noudettu sähköisestä asiointipalvelusta.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Kun päätös on toimitettu tiedoksi kirjeitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanotto- tai saantitodistus. Jos kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä myös sähköpostia tai sähköistä asiointipalvelua

käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen tuomioistuimen aukioloajan päättymistä. Aukiolo päättyy kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite:

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Fabianinkatu 15
00131 Helsinki	00130 Helsinki

Faksi: 029 564 0382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava:

- valittajan ja tämän edustajan tai asiamiehen nimi ja yhteystiedot;
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*);
- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- kun valittamiseen vaaditaan valituslupa, peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- markkinaoikeuden päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta (esimerkiksi vastaanotto- tai saantitodistus);
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimustensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja. Valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa.

Valituksen käsittelystä perittävät maksut

Valituksen käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa tarkemmin säädetään.